

Kiadó hivatal:

muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40.A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók
előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadó-hivatalba intézendők.

Szerkesztési iroda:

muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény ide küldendő.Bérmentetlen leveleket csak ismert kezek
től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

EGYETÉRTÉS

Előfizetési felhívás

az

„EGYETÉRTÉS”

jul.—sept. negyed és jul.—decz. félévi folyamára.

Juliustól december végeig hat hóra 8 ft.

Juliustól szeptember végeig három hóra 4 ft.

Julius végeig egy hóra 1 ft. 40 kr.

Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába
(muzeum utca 8. sz.) intézendők bérmentesen.Előfizetheti: vidéken minden kir. postahivatalnál
és könyvárusnál. Budapesten minden könyvárusnál, vala-
mint Kocsis Sándor könyvnyomdai irodájában,
Országút 39 sz. Luby ház.Az előfizetési pénzek beküldésére, legcélszerűbb a
postai utalványlapokat használni.Hogy a lap pontos szétküldésében fenakadás ne
történjék, kérjük a tisztelt közönséget, méltóztassanak
megrendeléseiket, illetőleg előfizetéseik megújítását me-
gtenni.

Budapest, június 24.

Horn interpellációjára ma adta meg a választ
Bartal György kereskedelmi miniszter.Egy nemzet képviselője még nem hallott ily vá-
laszt miniszterétől soha. A gyámoltalanság, az érzéket-
lenség az ország bajai iránt, a közöny és tunyaság
minden miniszter arczából kirí ugyan, de azt eddig
egyik sem árulta el oly élethetetlenül, mint Bartal
György kereskedelmi miniszter a képviselőház mai ülésében.

Mit tett?

A közös hadügyminiszter megígérte a
delegációknak, hogy a hadi felszerelések ügyében be-
nyújtott ajánlatok elintézéséről a részletajánlatok is-
tekinthető fognak véteni és így bizonyos tör fog en-
gkedtetni a szabad versenyt érvényesítésének és a ki-
sebb ipar hozzájárulásának is.Horn tehát két nap előtt azt a kérdést intézte a
kereskedelmi miniszterhez, ha vajon oda működött-e és
milyen eredménnyel működött oda, hogy a köz-
s hadügyminiszter fenidézett ígérete megtartásé? és ez által a
szabad verseny követelményei és a magyar ipar érdekei
megóvassanak?Nagyon szükséges volt, hogy Horn Ede ur e kér-
dést intézte a miniszterhez. Először azért, mert ezen
általános nemzetgazdászati pangás idejében a hadügy-
miniszteri ígéretnek teljesítése roppant fontossága
magyar iparra nézve. Másodszor azért, mert éppen
most lesz napirenden a benyújtott ajánlatok elinté-
zése, a midőn is a hadügyminiszter ígérete teljesítendő lesz.Az utolsó órában lévén az ügy, nagy kíváncsisá-
gal és türelmetlenül vártuk a kereskedelmi miniszter
válaszát.Es mit felelt Bartal György miniszter a hozzá
intéztet kérdésre?Azt, hogy neki a hadügyminiszter e tárgyban
adott ígéretéről a ma ünapig nem volt tudomása; és hogy csakis ma az interpelláló figyel-
meztetése után szerezte meg magának a delegatusok
egyik tagjától az illető jegyzőkönyvet, hogy abból a
hadügyminiszter kérdéses ígéretét átnézhesse.Resteltük leirni e szavakat, melyek kérelhetlen
ítéletet mondanak azon óriási zavar, rendetlenség, és
hiába való ide-oda kapkodás felett, mely a magyar vég-
rehajtó hatalom közegeinél uralkodik.Bartal György az ipar és kereskedelmi érdekek
minisztere nem tudja azt, hogy egy oly ügyben, mely
hazánk iparát a legérzékenyebb oldalról érinti, mi tör-
ténik a delegációk előtt.Az utolsó iparos, ki parányit érdeklődik a hazai
ipar fejlődése iránt, az is tudomással bír a szőnyegen
forgó felszerelési ügy minden stadiumáról és a magyar
miniszter, az ipar és kereskedelmi érdekek minisztere
nem tudja, hogy mi történik.Es ha véletlenül Horn nem figyelmezteti, nem
is fogja megtudni soha.Irtózatossá válik az, uraim. Nehány nap
alatt megtörténik a hadfelszerelések ügyében benyuj-
tott ajánlatok elintézése s ekkor lesz helye és ideje
figyelembe venni a részletajánlatokat is, ami hazánk
iparosaira életfontosságú kérdés — s csodák csodája
mind erről az ipar és kereskedelmi miniszter nem tud
semmitA delegáció, a törvényhozás egyik közege napokig
tárgyalja ez ügyet, tele vele minden lap és újság — és
a miniszter nem tud róla semmit.Ez ügy, mely a hazai ipar életkérdését képezi —
fölmérül, aztán tárgyalatik és néhány nap mulva le is
tűnik — és az ipar s kereskedelmi miniszter nem tud
róla semmit.No már tisztelet becület minden embernek, de az
ne bitorolja a miniszteri széket, akinek sem képessége,
sem érzéke, sem kedve azon roppant nagy fontosságú
ügyek iránt, melyeket védeni és istápolni kötelessége
volna.Hát mire való akkor a miniszter, ha a szakkör-
rehez tartozó tárgyak legfontosabb kérdéseiről sem bír
tudomással? Hát azt tekintti Bartal ur egy miniszter
kötelességének, hogy ott üljön a bársony
székben s várja, míg egyik-másik képviselő figyel-
mezteti őt a köréhez tartozó ügyek érdekében fölmért
eseményekről?Es ugyan miféle indokot hoz fel a kereskedelmi
miniszter eme szégyenletes mulasztásának mentegeté-
sére? Azt, hogy a delegációk tárgyalásai s az egyes
szakminiszterek között igen laza vagy épen semmi
összeköttetés sem létezik. Szépen vagyunk. A delegációk
s a közös miniszterek tehetnének tehát akármily veszé-
lyes és káros intézkedéseket a hazai ipar vagy keres-
kedelemre nézve, Bartal ur nem tenne semmit, mert
hát nem lenne a tett intézkedésekről tudomása, mert
hát a delegációk és a miniszterek között az összeköté-
tés igen laza. Fejnyörűden nyomorúságos élet, az igaz.
Miniszterek, gy, ezél, érzék, hazafias törekvés nélkül.
Miniszterek, akiknek fogalmuk sincs a körükhöz tartozó
ügyek fontosságáról és természetéről.A legrövidebb idő alatt Bécsben el lesznek intézve
a hadi felszerelés ügyében benyújtott ajánlatok. Itt
kellene a magyar miniszternek minden befolyását fel-
használni, mert itt dől el, mennyiben vétetik tekintetbe
a magyar ipar. De hát hogy használhatná fel a magyar
miniszter befolyását, mikor azt sem tudja, hogy ilyen
kérdés létezik-e a világon, vagy nem, és tán meg sem
tudta volna soha, ha Horn véletlenül nem interpellálja.Uralkodott volna mint ipar- és kereskedelmi mi-
niszter néhány évig, aztán ott is hagyta volna a minisz-
teriumot anélkül, hogy tudta volna, mi történt minisz-
tersége alatt az iparral?

Es a választ örömmel vette a ház.

Mért? Mert hát a miniszter őszintén megmondta
az igazat.Nagyszerű. Miniszterünk annyira ámitják a kö-
zönséget, miszerint már örülünk, ha valamelyik köz-
lök igazat mond. Akár milyen bolond, amit
mond, elnézi a ház, csak legalább igaz legyen.

Budapest, június 24.

Az izraelita iskolai pénzalap ügyének tárgyalása né-
hány napra elhalasztott. A kérdésnek története a legjel-
lemzőbb példál szolgál arra a prókatorias tulajdonságra,
mely parlamentünkön uralkodva erővel pertárgyakat alkot,
hol arra nincs ok és áthatlan zürzavarrá tudja gomolyítani
az egyszerű igazságot. Az ügy nem is tartozik parlamen-
tünk hatáskörébe és az illetékes fórumok által rég a leg-
helyesebb elintézését nyerte, tekintük bár az alapot a
zsidó autonóm egyház szabad tulajdonának, vagy az állam
kezebe jutott alapítványának.Mert ha az alap az autonóm zsidó egyház szabad tu-
lajdona, akkor teljes joggal és illetékességgel határozott
már az 1868-ban összegyűlt congressus, mely a magyar és
erdélyországi zsidóság egyetemét képviselte. Ellenben ha
az alap nem a zsidó egyház tulajdona, akkor nem egyéb
az uralkodó által adott alapítványnál és ez esetben rend-
eltesüket meghatározták a királyi kéziratok.Akármelyik nézetet vegyük irányadóul, a kérdés jo-
gosan és törvényesen el van döntve a zsidók haladó párt-jának követelése értelmében, mely az iskolaalapról első
sorban egy rabbiképző intézetet kíván fölláttatni. De
parlamentünk tudvalevőleg nem bir semmi fontosabb és
sürgetőbb teendővel, melyek egyedül tőle várják elinté-
zésüket s azért szükséges volt a már jogosan és czélszerűen
elintézett ügyet elébe terelni, hadd határozzanak felette,
kiket nem illet és kik nem értenek hozzá. Az eredmény
meg is felelt a választott eljárásnak, a zsidóalap azóta a
parlamentnek bolygó zsidója, mely fölmerül minden ülés-
szakban a nélkül, hogy elintézését nyerhetne, a hazának nagy
válságai között is liliputi izgalmakba ejti a pártokat, bizarr
conflictusokat idéz fel kormány és parlament között, sőt
mulatságos hebraico-dogmatikai vitatkozásokra készíti
képviselőházi tekintélyeinket.Nehány nap alatt újra előkerül az ügy, és most már
nem is fejezetik a parlament illetékességét, csak valami
határozatot hozna. Ha a képviselőház magához ragadta a
kérdés eldöntését, döntse is el; mert az mégis különös el-
járás volna, igénybe venni egy vitatott jogot és aztán vala-
lamennyi érdekelt tényezőnek egyforma kárára a jog gya-
korlatát elodáztatni, megakadályozni mások cselekvését és
mégis tartózkodni a saját cselekvéstől. És ha most a parla-
mentre marad az ügy elintézése, lehet-e kételkedni, hogy
az újra csak oly értelemben üthet ki, mint az előbbi,
az autonóm zsidó congressus és az uralkodó részé-
ről történt elhatározások? Ki csak érzéssel bír a
culturai haladás és a magyarosodás érdekei iránt, s
felfogja ez általános érdekek jelentőségét specialisan
a magyar zsidósággal szemközt, a ki csak tudja, mily
roppant befolyással bír a zsidók köz- és magánéletének
alakulása a rabbik és hitszónokok szelleme lehetetlen,
hogy ne méltányolja a haladó pártnak törekvését, mely
egy rabbiképző felállítását általános műveltségének
szinvalára emelkedett és nemzeti szellemről át-
hatott papokról akar gondoskodni. Hisz ugyanis oly sok téren
állítják nemzeti létünk ellenségei egymás ellenbe az euró-
pai cultura és a magyarosodás érdekeit, micsoda örült-
ség volna tehát, ha ellenséges gát gyanánt
szerepelne épen a magyar törvényhozással, hol a két érdek szoros egybeforrását
még leggaladabb roszakaróink sem tagadhatják?Ily nagy nemzeti érdek még azt is indokolná, hogy az
orthodox községekre egyenesen ráparancsolják a semina-
riumból kikerült rabbik elfogadását. De arról nincs is szó.
hanem egyedül arról, hogy oly haladó párti községek, melyek
a patriotizmus és civilizáció követelményeiret egyfor-
mán buzognak, ne legyenek kénytelenek feláldozni a patrio-
tizmus követelését, hogy nem emet hitszónokok
behozatala által legalább az általános műveltség
érdekeit óvhasák meg.Furcsa! hányszor halljuk a vádat, hogy erőszakkal
magyarosítunk olyanokat, kik nem akarnak magyarokká
lenni és a zsidóságnak arról kellene panaszkodnia, hogy a
törvényhozás folyton akadályokat gördített az önkényes
magyarosodás elé. És azután a seminarium felállítását az
izraelita pénzalapról nem is jelentené az orthodox rész
igényeinek csorbítását, mert a seminarium az alapnak
csak egy részét veszi igénybe és a megmaradt részt Tre-
fort miniszternek a ház elé terjesztett javaslata orthodox
népiskolák (micsoda iskolák azok!) támogatására szánja.
Mi ezt is elleneznek, mert az orthodox iskolák segéllése
egyenesen a tudatlanságnak és a nemzetgyűlöletnek adott
praemium volna és a méltányosság szempontjából a hala-
dópárti népiskoláktól sem volna szabad megvonni az arány-
lagos támogatást.De ha a parlament még a seminarium szervezését
sem engedi, ez annyi volna, mint az orthodoxok kizáró-
lagos privilegiumának kijelentése. Valóban kíváncsiak va-
gyunk, micsoda indokok vezethetik néhány képviselőnket,
élükön Zsedényi Edét a csavart fűrtök és csavart észjárás
embereinek oly fanaticus kegyelésére, mely velük megta-
gadhatja a józan eszt, az igazságot és méltányosságot, a
művelődés és hazaszeretet kívánalmait?Es a mi a legsajátságosabb, nagy részben azok mut-
tatják a feltűnőbb rokonszenvet, kik ha honosítási törvény
szükségéről beszélnek, nagyon meg szeretnék érteni, hogy
minden orthodox zsidóban a haza egy-egy elősdi fergét
látják. Az ellenmondás magyarázatával talán csak egyik
másik kerület nagyobb tömegű és befolyásos orthodox
zsidó választói szolgálhatnának.

Budapest, június 24.

Az incompatibilitásról ma kezdte meg a ház a vi-
tát és az általános tárgyalást be is fejezte. Ez a példa
is mutatja, hogy oly törvények, melyek az ország való-
lódí szükségéinek felelnek meg, nem kellenek túlságos
discussiókat s a kormány könnyen megtalálhatná az
utat, melyen a kezdeményezés jogával élve a törvényho-
zást hasznosabb és kimerítőbb tevékenységre indíthatná.Több törvény és alkotás volna az eredmény, és a
nagyobb szám daczára a törvények mégis jobbak, az
alkotások maradandóbbak volnának mint jelenleg, mi-
kor sokat beszélnek, keveset végeznek és azt is inkább

ne végeznék. Az incompatibilitási javaslat épen a visszahatás ténye azon szellem ellen, mely eddig törvényeket alkotott; ítélet az elmult parlamentarizmus működés fölött, melyre azok nyomták hét éven át a jellemző bélyegét, kiket most a javaslat kizárni készül.

Azon józanabb politikának kezdetét láthatjuk benne, melyet a félrevonult pártvezérnek platói bölcsesége és platonikus jóakarata kilátásba helyezett. Horváth Lajos előadó ur nagyon is elvetette a sulykot, midőn tiltakozott az ellen, hogy a törvényjavaslat egy a gyakorlatban átértett szükségnek tenne eleget s tényleges bajok elhárítására szolgálja; a javaslat nem egyedül azért készült, hogy mint ő állítja, a közvéleménynek ürügye se legyen kétkelkedni a képviselőház függetlenségére és erkölcsiségére felett.

Horváth ur állítása csak azt bizonyítja, hogy már alkotmányos életünk kezdetekor, mikor még nem tettünk szomorú tapasztalatokat, okvetlen helyén lett volna az incompatibilitási törvény megalkotása; de akkor még nem volt a kívánalom oly általános, épen mert közvéleményünk nem hogy oly igazságtalanul gyanakvó lett volna, mint azt Horváth feltételezi, tulajdonoson bizakodott az egyéni jellemekbe és nem ismerte azon mérgező befolyásokat, melyek a parlamentek atmosphaerájában érvényesülnek.

Nagyon fájdalmas észleletek, elpalástolhatlan botrányok voltak szükségessé, hogy a közvéleményben az a radikális hangulatváltozás jöjjön létre, mely nyilatkozásainak erélyével parlamentünket kényszeríttesse saját alkatelemeinek megrostálására. Bizony a törvény nem azért készült, hogy a közvéleménynek ne legyen „ürügye”, hanem mert a képviselőháznak legjobb akarat mellett sem maradt „ürügye” a törvény elodázására.

A központi bizottság véglegesen megállapította a választási törvényjavaslat szövegét. A javaslat egyik legbotrányosabb pontját, a 71. §. következőleg alakította át:

„A ki nyilvánosan, szóval vagy írat terjesztése által, a tulajdon sérthetlenségére, valamely nemzetiség, osztály vagy hitfelekezett ellen törvénytelen föllépésre igat, úgyzintén a ki a törvények, vagy a törvényes felsőség elleni engedtelenségére lázít, választói jogának 3 évre felfüggesztésével s 1500 forint vagy egy évig terjedhető fogsággal büntetendő.

A ki nyilvánosan, szóval vagy írat szerkesztése által, a király személyének sérthetlenségét megtámadja, vagy a ki az ország alkotmányának törvénytelen módon való megváltoztatására, vagy a magyar állam egysége ellen igat, választói jogának 3 évre való felfüggesztésével s 1500 forint vagy egy évig terjedhető fogsággal büntetendő.

A ki nyilvánosan, szóval vagy írat terjesztése által, a király személyének sérthetlenségét megtámadja, vagy a ki az ország alkotmányának törvénytelen módon való megváltoztatására, vagy a magyar állam egysége ellen igat, választói jogának 3 évre való felfüggesztésével s 1500 forint vagy egy évig terjedhető fogsággal büntetendő.

Mint látjuk a botrányos intézkedés megmaradt, csak más alakot nyert.

Az új „Presse” tegnapi száma **Andrássy külügyminiszternek** egy Bittóhoz intézett sürgönyét teszi közzé. A sürgöny azon eshetőségre vonatkozik, hogy a hadügyminiszter változása interpelláció tárgyát képezi az országgyűlésen. A sürgöny hitelessége felett sokan kételkednek, míg mások tökéletesen Andrássy észjárását és ötleteit látják benne. Annyi tény, hogy ez időben és ez alkalomból Bittó vett egy táviratot Andrássytól, de hogy azt közli-e a bécsi lap vagy nem, az kérdés. A sürgöny így szól:

„Hogy mikép lehet még helye interpellációnak, azt nem érthetem. A két ellenjegyzéssel el nem látott kézirat, melyek a p. a gráci parancsnok kinevezését tartalmazzák, a katonai rendeleti lap részére voltak száma, az illetők különös kintüntetéseit tekintendők és nem alkalmasak az én ellenjegyzésemre.

Köller kinevezése és Kuhn visszalépése az egyetlen mérvadó alkotmányos szempontból és általam ellenjegyeztetett. A kelet megválasztott hivatalos lapból: a ki az eredetét megtekinteni akarja, fáradságon fel hozzam.

Az eljárás tehát egészen alkotmányosan correct, a tévedés csak abban áll, hogy elfelejtették: a hozzámt intézett kéziratot a hivatalos lapoknak is megküldeni, s hogy e szerint csak az illetőknek kiadott személyes kéziratokat publicálták, a míg nem én a hibát észrevettem.

E tévedést én követtem el, és kérem ezt, ha szükséges, tartózkodás nélkül kijelenteni. Egyéb magyarázatok ellen ha erőszakkal tiltakoznom kellene, minthogy ennek az volna a látszatja, mintha valamely alkotmányellenes utógondolat forgott volna fenn, és mintha valamely gyenge idegzeti interpellációnak ismét sikerült volna megmenteni az alkotmányt, a mi a reakciónól keringő balga fecsegésnek új tápot nyújtana.”

A jobboldali „A l f ö l d” mai száma egy Budapestről keltezt cikkeket hoz ezen cím alatt „A n d r á s s y i n o g.” A cikk Andrássy ellen van intézve, kit a cikk szerint személyes érdekek vezéreltek és vezérelnek mindig s kinek fötörékvése volt mindig oly emberekkel tölteni meg a magyar miniszteriumot, kik az ő creaturái voltak, hogy ő lehessen a monarchia külügyminisztere, Magyarország miniszterelnöke s a parlament többségének vezére egy személyben.

Anélkül, hogy bármily megjegyzést csatolnánk e cikkhez, a jobboldal teljes bomladozásának constatirozásául ide iktatjuk a cikk következő részeit:

„Kisült, hogy Kerkapoly bornirtsága és vétkes könyveltsége okozott mindent; Kerkapoly pedig Andrássy creaturája volt. Ilyen volt Tisza Lajos, ilyen volt mint miniszterelnök Szilágyi, a ki emancipálta a délszláv ábrándoknak Horvátországot Magyarország befolyása alól.

A magyar kormány Andrássy politikája folytán vesztette el minden befolyását az udvari körökre. A magyar

kormányt megszokták Andrássy személyében látni, s most, mikor Andrássy inog, a magyar kormányt Bittó personájában nem veszik semmibe sem. Pedig az 1867. XII. t. cz. értelmében igenis a magyar kormánynak lehet befolyása a közös kormányt illető momentumokra, s ha egy erélyes államférfi áll a kormány élén, a kinek öntudatos politikája, kormányzati erélye s határozott célja van, bizony akkor legalább a politikai (ha nem is törvényes) szempontok nagyon is ajánlatossá teszik, hogy ha csak közvetve is, tért adjanak neki befolyást az uralkodó elhatározására. De Bittó azt se tudja, mi történik Bécsben, s nálánál senki sincs és nem is lesz jobban meglepetve, midőn az udvarnál gyors fordulat áll be.

Ilyen kegyenczekből alkotott kormányokra tehát Andrássy nem számíthat többé. Nem pedig azért, mert a conservatívek tudják az udvarnál, hogy a magyar kormány háta mögött nem áll már a nemzet, s hogy annak öntudatos politikája nincs. S mivel ezek a kegyencz-kormányok az ő művei, a következményeket tulajdonítsa magának.

De miért kell megbuknia Andrássynak? Talán nem jó külügyminiszter? Oh nem. Ő sem jobb, sem rosszabb külügyer nem lehet, miután Ausztria külügyi politikája az európai viszonyok által meg van határozva. Aki hallgat és semmit se tesz, (mint a vörös könyvek mutatják) az eleget tesz hivatásának.

Hanem Andrássynak buknia kell azért, mert az a rendszer, melyet Magyarországon ő inaugurált, nem bukhatik nála nélkül. Ennek a rendszernek pedig buknia kell minden személyzetével együtt, különben az ország pusztul el.

Hogy mi fog e rendszer után következni? az a tisztán látók előtt nagyon világos.

Fog jönni egy olyan rendszer, melyet a nemzet támogatni fog még akkor is, ha nem találja többségben lenni ebben a parlamentben, melyről azonban nem hisszük, hogy a választásokig együtt maradjon.

Fog jönni aminek jönnie kell: nem „osztrák reactio”, hanem igenis reactioja az eddigi bünös politikának. Actio a „közgazdasági liberalizmus” ellen, actio az államhátrételek ellen, actio az államkormányzás, tehetetlen megyei rendszer, rosz justitia reformjaira nézve, actio a finansziák rendezésére vas akarattal és semmi principiális elforgulással. Ez fog következni, mert ennek kell következnie.

A deakpárti clique, és az Andrássy-kegyenczek természetesen ezt másképp interpretálják. Titokban suttoznak rémes absolutismusról, katonai uralomról, melynek Andrássy bukása után be kell következnie. Célja e suttoásoknak az, hogy ahoz képest az Andrássy-regime még angyalnak tűnjék föl.

Hanem ez mind hazugság és képtelenség.

A kiegyezési törvény nemzeti szerződés, azon alapszik az alkotmányosság. Míg Magyarország eleget tesz e szerződésnek, addig az alkotmányosság föl nem függeszthető. Ezt a király érzi és tudja. . . . Tehát aminek jönni kell, az: amit az ország érdeke kíván, de mit a clique s a tönkrement rendszer hívei — nem kívánnak. Nincs okunk rettegni tőle.

Kérünk figyelmet.

Sárospatak, június 20.

Tisztelt szerkesztő ur! Az „Egyetértés” 64. számában Zoltán Ferenc, Posszert János és Vecsey Imre urak azon indítványomat, mely a 60. számban jelent meg, rágalmozó cikkeknek nevezik. Legyen szives igazolásomat becses lapjába fölvenni.

Június 13-án Debreczenben tartott értekezleten Móricz Pál ur ösztön elismerte, hogy a consortium létezett és törvényesen működött. Elismerte, hogy kötelezettsége neki is volt. Beszède férfihöz, magyar emberhez illő volt.

A consortiummal kötött szerződést a legfőbb bíróság minden perben érvényesnek tekintette, döntvényeiben többször megerősítette. Először az igazgatóság és a választmány követelték ennek törvényes elismerését a m. kir. miniszteriumtól akkor, midőn bejelentették, hogy a tizezer darab részvény 50% már t e l j e s e n be van fizetve. Ha önközáfólata igaz lenne, ugy ezen választmányi jelentésnek kellett hamisnak lenni; pedig ennek, mint igaznak alapján engedtetett meg a jelzálogdíjlet megindítása.

Önök mindhármán a consortium tagjai voltak, legjobban tudhatják, hogy csak akkor semmisítették meg önkényesen a szerződést, midőn átlátták, hogy nincs nyereség a Geschäftben. Nem volt szép cselekedet saját csalódásukat és veszteségeket a többi ártatlan részvényesekre hárítani és azokkal megfizettetni.

Ne dicsekedjenek a közgyűlés határozatával, midőn június 14-én az igazgatóságnak és választmányának titkosan kellett bizalmat szavaznunk, önk választmányi tagok hét kivételével 29-en és egy rakás kétségbe esett ügynök, a központi hivatalseréggel egyesülve, majd mindnyájban tiz-tiz szavazattal ellátva, lábbad tapodták az alapszabályok 36. §-át, és önmaguknak vakmerően bizalmat szavaztak. Elismerjük, hogy többségben voltak. De a mi önálló 480 szavazatunk rettenetesen elítélte az önk eddigi nagyon nyomorult működését. Elismerjük, hogy a közgyűlés Ivánka Imre gőzhajózási hírhedt gyűlésénél is különb volt, mert Debreczenben a meghatalmazott szavazók még a részvényeket sem kellett deponálni. Bár az alapszabályok 38. §-a ezen fortélyt nem türi; az elnök ur semmit sem hederített az írott törvényekre.

Ugyan tisztelt czáfólo urak, mondanák meg nekem ösztön, hogy ha a Tisza részvényeinek árkelete nem 18 forint volna, mint most annyi; hanem p. o. 50 frt, vajjon a nyereséget akkor is a Tisza többi részvényeseinek ajánldeközná az érdemes consortium?

Ne dicsekedjenek azzal, hogy a consortium a 12% nyereséget visszafizeti a Tiszának. Ez nem a consortium érdeme lesz, hanem Irinyi János és Holländer Gyula uraké. Azonban saját érdemök, merészségök marad az, hogy Móricz Pál ur vezénylő szavára figyeltek és a consortium lábából a töviseket kihúzták.

Végül, hogy közleményem v a l ó volt és önközáfólata rá g a l m a z ó cikk, azt az ide rekesztett két okmány meg d ö n t h e t l e n ü l igazolja.

I.

Másolat. Szerződés. Mely a „Tisza” biztosító s jelzálogbank és alulírottak közt következő feltételek alatt kötöttet:

1. Alulírott Vecsey Imre, Zoltán Ferenc, Posszert János, és alább megnevezett érdektársaink a „Tisza” biztosító s jelzálogbanktól átvettünk az alapszabályok szerinti jogok és kötelezettségek mellett: a) ezerhatszázharmincegy azaz 1631 darab részvényt, mely teljesen fedezetlen volt, darabját 104. a. frtjával, összesen 169624 osztrák értékű forintért. — b) Kétezerhatszázötvenkettő darab részvényt, melyekre már fizetések tétettek ugyan, de teljesen kifizetve nem voltak, darabját 105 forintjával; oly módon, hogy ez utóbb említett részvényekre még fizetetlen részfizetések fejében terhünk összesen 147554^{40/100} a. frt esik, azaz száznegyvenhétezer ötszáz ötvennégy frt és 40 kr. 2. Alulírott érdektársak ezen részvényekre esett összes értéknek az 1. a) és b) pontok alatti összegét máregészben kiegyenlítőn, kötelezzük magunkat egyetemlegesen, hogy a mennyiben az átvett részvények tulajdonosai az általunk fedezett összegeket s lehető járulékait szerződési időnk tartama alatt kezünkbe teljesen be, illetőleg nekünk vissza fizetnék, a részvényeket nekik kiadni, illetőleg kiadását eszközölni tartozunk, s mindaddig, míg az ilyen részvények tulajdonosai tulajdonjogukhoz ragaszkodnak, azokat mások nevére át nem ruhathatjuk, s másoknak át nem adhatjuk. 3. Kötelezzük magunkat, hogy a folyó 1873-ik évi december végeig tulajdonaink maradó összes részvények számait, a lehető oszlatékok kello nyilván tarthatása végett a „Tisza” biztosító s jelzálogbanknak folyó év végén bejelentendjük. 4. Másfél a „Tisza” biztosító s jelzálogbank az alulírott érdektársakra átruházza az átvett részvényekre vonatkozólag az alapszabályok szerint őt illető minden jogát és kötelezettségét, hogy a részvénydíj hátralékokat és járulékait azoktól, a kik helyett részvénytartóztársaikért az intézetnek a főnebbiek szerint eleget tettek, törvényesen is behajthassák, vagy velők a tulajdonjogra s a részvényekhez kötött jogból és kötelezettségből folyó egyéb viszonyokra nézve kiegyezkedhessenek. 5. Minthogy az alulírott érdektársak által átvett azon részvények, melyeknek részint aláírás, részint némi részletfizetés által tulajdonosai vannak, egyelőre ezeknek neveire állítatnak ki, de előre látható, hogy az intézet által, az érdektársulatra ruházott jognál fogva köteendő egységek s perbeli ítéletek folytán azok egy része más nevrekre fog átiratni, az ily átirásoktól, melyek a kötelezettség tartamán belül, vagyis 1874. december 31-ig eszközöltetnek, az intézet az érdektársulattól átirási díjat nem követel. 6. Ha e szerződésből az intézet és az érdektársak közt per támadna: a peres kérdések megoldására nézve kölcsönösen a debreczeni királyi járásbíroságot ismerjük el illetékesnek és sommás szóbeli eljárást kötünk ki — Kelt Debreczen, február 1-én 1873. Móricz Pál, Lovassy Ferenc, Móricz Antal, id. Zoltán Ferenc, Makó István, Posszert János, Göll Nándor, Gálócsy Gusztáv, Bay Bertalan, Dercsényi Kálmán, Hoffmann József, Szentimrey Kálmán, Fráter Imre, Schwartz Bernát, Pusztay, Szepessy Kálmán, Szentimrey Gábor, Kaffka Károly, Vecsey Imre, Szepessy Gusztáv, Steinfield, Dr. Török József. „Tisza” biztosító s jelzálogbank. (czégaláírás.)

II.

Másolat. T. Gérecz Károly ur S. Patak. A „Tisza” biztosító s jelzálogbank választmánya által meghatározott és szabályszerűleg közzétett határidőre. a f. 1873. január 15-re némely részvények után a kiirt 50% részvénytőke egészben be nem fizetett.

Minthogy pedig az alapszabályok 6. §. szerint az intézet jelzálogi miveleteit csak akkor kezdheti meg, midőn az összes aláirt 10,000 darab részvényre 50% befolyt; azon tekintetből, hogy az intézetre s a vidéki közönségre nézve egyaránt legüdvösebb jelzálogi üzletág várva-várt megnyitása ne hátráltassék, több részvényesekből egy érdektársulat alakult, mely a bank pénztárába ama hátralékokat befizette, mely után a bank igazgatósága, a hátralékok behajtására vonatkozó, s az alapszabályok 19. §-ban körülirt jogait az érdektársulatra átruházta. — . . . az általa aláirt három db részvény után tartozik a részvénytőke kiirt 50%-ra hátralékban 270 frt. Késedelmi kamatokban f. é. jan. 15-ig 7 frt 43 kr. Alapítási költség czimén részvényenként 5 frtjával 15 frt, összesen 292 frt 43 kr.

A fentiszteit érdektársulat megbízásából felhivom tehát önt, hogy a kiirt összeget (a késedelmi kamatokat azonban a fizetési napig számítva) f. 1873. febr. 28-ig Debreczenben a „Tisza” házában, az

Folytatás a mellékleten.

Melléklet az Egyetértés

érdektársulat pénz s z i v e s k e d j e k, mivel am z o i m j o g a i t t ö r v é n y u t j á n i s é r v é n

Egyébiránt az érdektársulatos tekintetből a befizetés mód seket is engedni hajlandó levén, kezés végett közvetlen az érdektársulatra fordulni méltóztatás 24-én, tisztelettel Dr. Kola János társra 1873. febr. 18-án 182 forint kaptam. Gérecz Károly.

A részvényesek törvényes kötelességeit teljesítve 1873. február 2-án 182 forint befizetett alaptőkéből 187,741 frt 2 kr. veszteség. Az részvényekben 600.000 forint legelszámoláskor 212.258 frt 98 kr. lesz, akkor nem lesz baj. A több pénz nem kell a Tiszába d

Országgyűlési

A képviselőház ülése

I.

Az incompatibilitásról szóló törvényjavaslat sok érdekes jelenségre a

Sokan úgy vélekednek, hogy az incompatibilitás törvényjavaslatának a két év alatt már nem sokat gondol az incompatibilitás törvényjavaslatának a kincstári birtokok használatának és hivatalnokok, akik az incompatibilitás törvényjavaslatának ellene — titokban és nyíltan.

Paczolay azt mondja, nem az incompatibilitás törvényjavaslatának a képviselőtől nem kívántatik többé.

Biz ez sajnos dolog, aminek a képviselőtől nem kívántatik többé.

Justh József ma csodálatozóan a képviselőtől nem kívántatik többé.

Justh ur.

De hát ha olyan nagyon rólunk a képviselőtől nem kívántatik többé.

Az incompatibilitás törvényjavaslatának a képviselőtől nem kívántatik többé.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

Justh ur.

TÁRO

Irodalmi

A clique szó újabb időben s elítélőleg szokták használni, jelzett egyesületeknek nagyon irodalmi termelésre s új irányú kívül alkalmazások voltak részben egyesületek, mint jelenleg, nem szorítkozik annyira egyéni gátra; azonban még jelenleg is negatív célok, melyek ily dicső teszik, s melyeknek az irodalomban nem kell gondolkodni, hőtől egy önérdékből küzdenőre a jelentékenyebb tagok közlő abstract eszmék kivívására egyes kik csak megszokásból vagy e ragaszkodnak a cliquekhez s a jelentékenyebb író, kiról ellkiáltanak, hogy ő ez s ezen el

Nem akarom ennél fogva talanoknak s romlottaknak ké magok személyes ellenszenv tődetik egymásról. Ágai, Kecsk egy pár működése, melyet leg csak kivételek s a legtöbbről győződésből, sőt gyakran saját a felismert igazság mellett, N nösen a hírlapírókra nézve, b berek nagy része képtelen tudományos kutatás iránt fog azt sem, hogy a pajtáskodás de e két bajon kívül — büsz dalmunk erkölcsi corruptioja

A clique-k jellegét s tartalmát meghatározni lehetetlen; m egyéni tapasztalaton alapul, egészen igazodó, annyival fővárosi írókat s tudósokat

Melléklet az Egyetértés 70-ik számához.

érdektársulat pénztárába befizetni sziveskedjék, mivel ama határnapon túl meghízom jogait törvény útján is érvényesíteni kénytelen lennék.

Egyébiránt az érdektársulat egyes esetekben, méltányos tekintetből a befizetés módzataira nézve könnyítések is engedni hajlandó levén, ez irányban esetleg értekezés végett közvetlen az érdektársulat elnökéhez t. Móríz Antal urhoz fordulni méltóztassék. Debreczen, 1873. jan. 24-én, tisztelettel Dr. Kola János ügyvéd. Ezen felszólításra 1873. febr. 18-án 182 forintot küldtem, róla nyugtát kaptam. Gérecz Károly.

A részvényesek törvényes követelése az, hogy 1 millió forint befizetett alaptőkéből vonassék le az 1873. évi 187,741 frt 2 kr. veszteség. Az alaptőke hatvan forintos részvényekben 600.000 forint legyen. A tartalékalap javára elszámoláskor 212.258 frt 98 kr. tőkésítessék. Ha ez így lesz, akkor nem lesz baj. A részvényesek örülnek, hogy több pénzt nem kell a Tiszába dobniok.

Antalfi János.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése június hó 24-én.

I.

Az incompatibilitásról szóló törvényjavaslat mai tárgyalása sok érdekes jelenségre adott alkalmat.

Sokan úgy vélekednek ugyan, hogy már elkészt. Akinek esze volt, a hét év alatt megszédte magát, s ma már nem sokat gondol az incompatibilitással. De azért ott vannak a kincstári birtokok haszonbérleti, a vasuti igazgatótanácsosok és hivatalnokok, akik rettenetesen dühöngnek ellene — titokban és nyíltan.

Paczolay azt mondja, nem ér az egész incompatibilitási törvény semmit. Szerinte a főbaj ott rejlik, — hogy a képviselőtől nem kívánatik több képesség, mint a választótól.

Biz ez sajnos dolog, aminek legvilágosabb bizonyítékát adja Paczolay képviselősege.

Justh József ma csodálatos módon lelkesedett a 48-ki törvények mellett. Neki nem kell az incompatibilitási törvényjavaslat, mert az ellenkezik a 48-ki törvényekkel, amikhez ő ma is ragaszkodik.

De hát ha olyan nagyon ragaszkodik Justh ur a 48-ki törvényekhez — viszonoz neki Irányi — mért cserélte fel a 67-ki közösügyi kiegyezkedéssel.

Az almalum necessarium — veté közbe haragosan Justh ur.

II.

Elnökök: Perczel Béla. — Jegyzők: Mihályi Beöthy, Tombor. — A kormány részéről jelen vannak: Bittó, Ghyecy, Szapáry, Bartal, Pauler, Trefort, Szende.

A múlt ülés jökönye hitelesítetvén, Horváth D. a kecskeméti iparosok kérvényét a keresk. és iparkamarák felosztása tárgyában adja be.

Bartal válaszul Hornnak a hadifelszerelések kérdésében hozza intézett interpellációjára. Mindenek előtt kijelenti, hogy a felszerelés ügyében intézkedés a közös hadügyér kizárólagos jogát képezi, s erre a szakminiszte-

reknek döntő vagy korlátozó befolyásuk nem lehet, ez egyedül a delegatiónak feladata. Sajnálattal említi fel, hogy a szakminiszterek s a delegatiónak közt az összeköttetés oly laza és semmis, hogy ő mind e mai napig semmi hivatalos tudomással nem bír a hadifelszerelés ügyéről s csak ma kapta meg a jökönyvet egyik delegatus szíveségéből. Különböző befolyását lehetőleg érvényesíteni igéri a magyar iparosok érdekében. — Horn Ede köszönetét fejezi ki a miniszternek azon nyíltságért, a melylyel a magyar kormány és a delegatiónak közt fenálló viszony ferdeségét beismerte. — Tudomásul veszi a választ.

Körmeny S. interpellálja a közőkt. miciszt, hajlandó-e azon séreimes rendeletet, melyet f. évi május hó 19-én az állam közvetlen felügyelete alatt nem álló jogtanodákhoz intézett, az ezeknél fenálló államvizsgálati bizottság haladéktalan átalakítása tárgyában — mely rendelet egy tollvonással eltörli az állam közvetlen felügyelete alatt nem álló reformatus jogtanodákat — hajlandó-e a miniszter e rendeletet akép módosítani, hogy míg ez intézetek rendezésére köztörvény nem hozatik, azokban a jelen államvizsgálati bizottságok fenhagyassanak. — Közöltetni fog.

Napirenden van első sorban szavazás Horváth Nándornak a bírói végrehajtói intézmény eltörlésére vonatkozó indítványa felett. — Horváth, Dálnoky és Remete javaslatai felolvastatván a ház 130 szavazattal 122 ellenében Horváthyt elveti és Dálnokyét fogadja el.

Következik az incompatibilitási javaslat tárgyalása:

Horváth Lajos előadó indokolja a javaslatot. A ház, ugymond, a bizottság kiküldetésével, mely e kérdésben törvényjavaslatot dolgozott ki, elérkezettnek látta az időt arra, hogy az összeférhetlenség tárgyában törvényt alkottassék. Nem állhat hivatásában, hogy elemezze ez elhatározás indokait, de a magyar képviselőház függetlenségének és erkölcsi reputációjának érdekében tiltakoznia kell azon feltevés ellen, hogy ez elhatározásra a felismert baj vagy a szomorú tapasztalás vezette volna a házat. „Ki az, kérdi szölvő, e házban és a házon kívül, a ki be tudna látni a szívek redőibe és megtudná mérni az egyéni elhatározás belső indokait? ki vállalkoznék annak behizonyítására, hogy egyik vagy másik képviselőt az egyéni érdek vezette a szavazásnál? Naplónk számos bizonyítékot szolgáltatnak arra, hogy azon képviselők, kik a kormánnyal közvetett, vagy közvetlen viszonyban állanak, megtudták őrizni egyéni függetlenségüket.“ (Nagy zaj.) Nincs oka senkinek kétségbevonni azon igazságot, hogy az egyéni függetlenség nem fekszik a helyzetben, az állásban. hanem fekszik az egyéni jellemében. Nincs ok személyiségekre visszavezetni az összeférhetlenségi törvény megalkotásának akár jogosultságát, akár időszerűségét. Még nem vetkezte le nemzetünk ősi jellegét.

Sokat tesznek, megengedi, jót-roszat a szép szóért, a pártállás, a pártfegyelm nevében; könnyen lelkesülünk, hamar csüggedünk, vérmesek vagyunk a conceptióban, de anyagi haszonért meggyöződésünk áruba nem bocsátjuk. (Helyeslések. Nagy zaj.) Ha mindamellett a ház s a kormány törvényt akar alkotni az összeférhetlenség tárgyában, annak okát nem lehet másban keresnie, mint azon feltételekben, melylyel a ház saját becsületét, saját tekintélyét és erkölcsi reputációját őrizi. (Helyeslés.) Nem lehet tagadni, hogy a ház tekintélye napjainkban tetemesen szenvedett. A ház több megfámadásnak volt csempontja; s e fámadások közül kimagaslik azon vád, hogy a ház több tagja a végrehajtó hatalomnak lekötöztette. A ház

nem ignorálhatja a közvélemény e nyilatkozatait, főleg ha azok tévesek.

A ház a közvéleményből meríti éltető elemét és anynyit ér, a mennyit fölöle tartanak. Ha elvesztette a közbizalmat, megszűnt létének erkölcsi alapja, mely azon hálásban áll, melyet a közvéleményre gyakorolni képes. Midőn a ház elodázu törekszik azon ürügyet, mely alatt eddig a képviselőház tekintélye oly gyakran megtámadtatott, csak kötelességét teljesíti, hogy függetlenségét és önzetlenlenségét senki jogosan, józanul kétségbe ne vonhassa. Főleg most van erre szükség, midőn a szigorú erkölcsök cultusa hanyatlóban van és a társadalmi és politikai morál követelményeire nézve aggasztó forgalomzavar kezd mutatkozni. E cél elérésére azonban az incompatibilitási törvény egymagában nem elegendő; mert a ház tekintélye nem egy, hanem több factortól függ, főleg függ attól, hogy a ház szakértelem és politikai jellem tekintetében hivatásának magaslatán álljon, s a bizottság figyelembe vette azt, hogy ily törvény magában véve nem elég biztosíték arra, hogy a házból minden jogosulatlan elem kizárassék. A bizottság czélja nem volt egyéb, mint hogy a képviselő ne jöjjön azon ferde helyzetbe, hogy választania kelljen kötelesség és kötelesség között, és ne legyen ürügy a ház függetlenségének megtámadására. E czélak a tjavaslat megfelel; ajánlja azt a ház figyelmébe. (Helyeslés jobbról.)

Helfy I. ugy hiszi, hogy senkiesem fogja tagadni, hogy ha a jelen tjavaslat hat évvel ezelőtt adatik be, nem volna az ország azon helyzetben, amelyben jelenleg sinlik; nem volnának családi, nem görbe vasutaink és nem állanánk ma szemben a keleti vasut botrányával. Különböző elfogadja a tjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául, remélvén, hogy a jobboldal nem fog mereven ragaszkodni annak egyes tételeihez, melyek a tjavaslat főcívét egyenesen megsemmisítenék.

Bobory K. felemlíti, miszerint hat éve annak, hogy e tjavaslat beterveztését javaslatba hozta s így örömmel üdvözi a tjavaslatot, bár szigorubb korlátok közé szeretné szorítani a képviselő függetlenségét, fentartja azonban jogát, hogy a részletekhez hozzászólhasson.

Simonyi Ernő elfogadja a tjavaslatot a részletes vita alapjául, és nem is szólalt volna fel az általános vitában, ha előadó oly érveket nem hoz fel, melyekre felelnie kell. Európa minden államában rég fenáll, ugymond, az incompatibilitás, és sajnos mulasztás, hogy a magyar képviselőház csak most gondolt a fenálló s tovább nem tartható visszaélések orvoslására, ha hat év előtt teszi ezt, ma nem volnának a mostani helyzetben; mert egyenesen a deákpárt e téren kifejtett macakassága döntötte a jelen nyomorba az országot, kéri tehát hagyjon fel ama párt a további ellenállással, s hagyja ki amaz, a törvény kijátszására beszurtt kivételeket, melyek ha elfogadtatnak, valódi botrányát fogják képezni a törvényhozásnak. Ő azt kívánja, hogy a törvényhozó, mint a kormány ellenére, mindenkor teljesen függetlenül adja szavazatát. E feltétel nélkül a képviselő függetlensége illusorius.

Paczolay. Az előadó beszéde őt, ugymond, azon meggyöződésre juttatta, hogy a tjavaslatra jelen alakjában semmi szükség nincsen. És azt hiszi, hogy míg meg nem szűnik a választási törvény azon rendelete, hogy képviselő lehet mindaz, aki vál. joggal bír, haszontalan marad minden incompatibilitási törvény. E tjavaslat elfogadása által a jelenleginél is rosszabb állapotba jutnánk, s ezért a tjavaslatot jelen szövegében a részletes tárgyalás alapjául nem fogadja.

Lázár Á. csodálkozik, hogy a kormány nem

TÁRCZA.

Irodalmi cliquek.

A clique szó újabb időben egészen rossz hangzásu lett s elítélőleg szokták használni, holott e szónak s az általa jelzett egyesületeknek nagyon jó jelentése is van. Önálló irodalmi termelésre s új irányok meghonosítására kétségkívül alkalmasabbak voltak régen az ugynevezett „iskolák“ s egyesületek, mint jelenleg, midőn a magasabb képzés nem szorítkozik annyira egyes kiváló egyénnel társalásra; azonban még jelenleg is vannak egyes, különösen negatív czélok, melyek ily cliquek létezését szükségessé teszik, s melyeknek az irodalom nagy hasznát veszi. Különböző nem kell gondolnunk, hogy ezen cliquek tagjai egytől egyig önérdékből küzdenének, igen sokan vannak éppen a jelentékenyebb tagok közül, kik egészen önzetlenül abstract eszmék kivívására egyesültek másokkal s igen sokan, kik csak megszokásból vagy éppen személyes vonzalomból ragaszkodnak a cliquekhez s végül alig van a fővárosban jelentékenyebb író, kiről ellennézetű versenytársai ki ne kiáltanák, hogy ő ez ezen cliquehez tartozik.

Nem akarom ennélfogva, hogy bárki is oly haszontalanoknak s romlottaknak képzelje iróinkat, mint azt őik magok személyes ellenszenv folytán elég tapintatlanul hirdetik egymásról. Ágai, Kecskeméthy, Szilágyi Virgil s még egy pár működése, melyet legalább a közvélemény elítél, csak kivételek s a legtöbbből el lehet mondani, hogy meggyöződésből, sőt gyakran saját érdekök ellenére küzdenek a felismert igazság mellett. Nincs miért tagadnunk s különösen a hírlapírókra nézve, hogy a tollforgató magyar emberek nagy része képzetlen, sőt egy részének a komoly tudományos kutatás iránt fogalma sincs, nem lehet tagadni azt sem, hogy a pájtáskodás nagy mérvben elharapózott, de e két bajon kívül — büszkeséggel mondhatjuk — irodalmunk erkölcsi corruptiója igaztalan s tulzott vád.

A clique-k jellegét s tagjait pontosan előszámálni s meghatározni lehetetlen; mindaz, mit elősorolok, inkább egyéni tapasztalat alapul, mely természetesen sok helyt egészen ingadozó, annnyival inkább, mert a százakra menő fővárosi irókat s tudósokat mind, e sorok írójának sincs

alkalma ismerni. Szándékosan kihagytam továbbá e vázlatból az oly irókat, kik valóban csak politikusok, jogászok, orvosok stb., s csak annyiban nevezhetők iróknak, mert ezen társadalmi kaszon belül létező clique-uralmukat toll által is meg akarják védeni, a nélkül, hogy az általános irodalomban résztvennének. Ilyen clique-k például a politika terén a Lónyay-féle vacsorpárt, a bihari csoport, a Justhok, Bittók stb. irodalmilag is működő csoportja s más téreken a „nagyagság egyetemi tanárok“ Kolozsvárt, az ultramontanok a helybeli egyetemem, csaknem minden vidéken egy-egy főispán vagy püspök kegyénél sűtkérező csoport stb.

A fővárosi főbb irodalmi clique-alakzatok, melyek különben polyp karjaikat a vidékre is messze kiterjesztik, e sorok írójának — mint mondom — tisztán egyéni tudomása szerint jelenleg a következők:

1. A nagy mogyolók páholya“ Csenyery Antal főnöksége alatt. Ide tartozik a régi irók s mondva csinált nagy emberek 1/6-a. Czéljuk ifju erők protectiója, s összetartás által régi befolyásukat biztosítani. Ezen clique jelenleg a leghatalmasabb, kezében van az akadémia s Kisfaludy-társaság, s hatalmát a kormánnyal szemben is nagyon érezteti. Egyik fő jellemvonása a nepotismus s a kalvinisták pártfogolása. Csenyery csaknem absolutistikus tekintélye mellett jelentékeny szerepet játszanak még ezen clique-ben: Gyulai Pál, Gónczy Pál, Szász Károly, Fraknói Vilmos, Toth Lőrincz. Az „akadémiai kör“ feállítására különben az ő művök s az akadémia körül újabb sok érdemet szerziezik maguknak. Ezen elsőrangú clique sok mással van összeköttetésben s különösen újabb csaknem csatlakozott hozzá:

2. A „kávéfórrás-clique“, mely az előbbeni után a leghatalmasabb. Vezére: Rákosi Jenő. Kiváló tagjai: Ágai Adolf, Dóczy Lajos, Berczik Árpád, Toldy István, Arany László, Molnár György, némileg Beöthy Zoltán s az Ábrányi familia, kik azonban maguk részére külön családi cliqueket alkotnak, hasonlóan az Erkel családdhoz, mely utóbbi azonban sokkal nagyobb hatalomra tett szert. Ezen kétségkívül tehetséges ifju irókból áll clique nevét (nem hivatalos név, valamint a „nagy mogyolók páholya“ sem, csak az irók között jár szájról szájra) régebbi fordóutczai gyűléjétől vette. Lapjaik által nagy befolyás-

sal vannak a vidékre s itt a fővárosban különösen a színházra, melynél a „realis ethnographiai irány“-t igyekeznek meghonosítani. Egyes kérdésekben sok buzgalommal jártak el s különösen a magyarosodás körül s a klerus hatalmának első megtörésében van némi érdemök, de egymás műveinek szerfelett s valóban visszatetsző dicsegetés miatt tekintélyök az utóbbi időben igen sokat hanyatlott.

3. Nevezetes, bár az előbbinél gyengébb kompanya a „Figyelő-clique“. Vezére: Szana Tamás, a „Figyelő“ szerkesztője. Jelesebb tagjai: Láng Lajos, Endrődi Sándor, György Aladár, Névy László, Don Pedro, a „Bolond Miska“ szerkesztője s Závodszy Károly. A régebbi irók közül egyedül Vajda János tartozik ide. Kevésbé tehetségesek s nincs is annyi befolyásuk, mint az előbbieknél, azonban vakmerőségök s merész támadásaik által már is figyelmet költöttek. Ők alapították az „irói és művészi kör“-t s legújabbban ők vitták ki Petőfi hiányos kiadásának kijavítását. Felleléseök hasonló az előbbi ifju nemzedék Zilahy-féle csoportjához. Főelőnyök, hogy egymást nem dicserik, sőt meg is merik bírálni. Vajjon az ifju nemzedék ezen ideális alapokon nyugvó cliqueje tartós lesz-e? ma alig lehet megmondani.

A három legnevezetesebb irói csoportot a fentebbiekben jellemeztük. Számra nézve aligta teszi ki a három clique a fővárosi irók 1/4-ét, tevékenységre s szájra nézve azonban kétségtelenül őik a tulnyomók. A kisebb cliquek közül, a mennyire — ismételtem mindannyiszor — előttem ismeretes, egy pár jelentékenyebbet még fel kell említenem.

4. A Gregguss-keleti tyafiság cliqueje. Fő tagjai a Gregguss-Hunfalvy-Keleti rokon családok. Kiváló tehetség nincs köztök, de mindannyian (még Haberern Jonathánt sem véve ki) rendkívüli szorgalmuak s egy pár, különösen Keleti Károly és Hunfalvy János nagy érdemeket is szerzettek maguknak. E clique meglehetősen szelid irányu s csak a társadalomban, s nem az irodalomban látszanak nyomai.

5. A Pulszky clique e központja a Pulszky-család, mely egyike Magyarországnak legszellemdeusabb családjainak. Ifju eröket protegálnak, különben a Csenyery csoportot kivéve, melylyel az uralomért küzd, tagjai nem

Sár-Bogard, jun. 23.

igen kedves és kedélyes. Míg an, melyek bátran kiállhatják a június 21-én szintén egy oly élve-sokáig emlékében marad a jelen-nemeslelkű birtokosné Huzár Hugó „Az illat” című I felvoná-ndányian derekasan betöltötték valódi művész s sok bájjal és kel-meth Ilona k. a. nagy otthonias-szeretetre méltó Sávoly Mariska elyen a szereplőkön kívül egy a-an vettek részt. Itt látnk Sár-it, kiket csak azért nem neve-jea alkalmat adjanak nekünk egy

ÖLD.

eziaországban a reségei daczára is lényegesen ttől lehet tartani, hogy a általánban nem fog a nemzet-és megbukik nemcsak Pe- — A monarchisták ak s újabb indítványt szán- hia visszaállítá- melvén most, midőn Cham-ényeket hajlandó tenni az

ret-Pasquier előtt, ki a na- bhatolja, miként gondolko- — egész őszintén oda nyi- ell ugyan magát tartania a képest a rend fenntartására s ben megőrzésére tartozik n oda történek, hogy a há- vettesítsék, figyelmeztetem től el fognának sülni és én edent az utczákon, sem a ret közölte ezt társaival, kik elnököl, melyben a fehér es francia hadsereg vissz-

külső részéről még eddig naga is tartózkodott ennek me részleteket írják Lon- Ducos félszigetet, melyen a voltak, egy csapat száraz- elég szigorúan őrizte. Este zeti a fegyenczetek, hogy kezdve megkettőztetett őrá- főbe lönek mindenkit, ki az zót megmondani nem képes. k láncozatlan keresztül való etett. — A szökésben lok, de Jourde Paschal e elő, ki a Pins szigeten engedélyt nyert a Numeaban ekötöttesbe helyezte magát s megszökését. Kedvező al- y három árbozos angol ha- tetz 10-én Numeaba érke- hét angol mértőld (13), ma- horgonyozott Numea előtt é jelen Jourde s Numeaban astient csolnakra ültek s egy sziklához eztek. Roche- előre kicsinált terv sze- ra után a parthoz lo- órai uszás után (mi Ro- valóban ember fölötti) el- átaik száraz ruhával lát- hoz eztek s annak egyik n tervöknek az éj homályá- opóztak anélkül, hogy a ka- amit észre vett volna. Csak tengeren vitorlázott, bujtak magukat a meglepetett ka- larmát csapatot és csak ak- sították a menekülők, hogy rebélt. — Egy héttel ké- déválasban kötött ki.

tük, hosszabb beszédet tar- tunk, melynek tagjai öt 28 évi k. Az „Osservatore Romano” vettek: E szent, engemet ben ismétlem legünnepélye- világi uralmának bitórlása, lása, a vallási rendek meg- zuzus egyháznak ellenségei en. És e tiltakozás meg- ndit, hogy levelek érkeznek jövevényekhez közeledjem. minthogy én a béke istené- sak meg az egyház minden azon excommunicációkat, heltük. S itt nem szabad gy kétféle forradalmáro- ghez viszi a forradalmat, árul, szerencsét, haladást s adicsomót remél tőle a nél- elyetti szorongatás, fájda-

ompultak, korunk, Pharaói, ob jószág tényei sem lenné- zonban (s ezekhez tartoz- gon beszélnek s hozzá a n látja, hogy a földi para- t javak, gazdagság és jólét terhekkel gazdag rosznak elkiismeret-furdalást érez,

hogy arra közre hatott, s hozzá a béke érzeteért fordul. De minő békét köthettek én velők? ... Ok aggnak! ... Mit használ az? Saul is érezte azt, midőn halálra sebezve azon hitben, hogy attól megszabadul, az amalekita katonát kérte, hogy ölje meg őt: „Stá super me et interfice me, quoniam tenent me angustiae.” S annak volt bátorsága keresztüldöfni őt, elvevén tőle azon kevés életet, mely meg volt benne; de ezen vétkeért Dávidtól meglakolt, ki őt megölette. S mit követelnek? Hogy én egy amalekita katonát értök méltányoljak?

Mit fogunk tehát tenni? Mi a püspöki karral, mely Németországban és Braziliában s az egész katolikus világon az állandóság és szilárdság világító példáját adja, egyik maradunk. Egyesülni fogunk velők s minden az ur-nak drága lélekkel, s jelen utunkon tovább haladunk, kér- vén az istentől bocsánatot a vakoknak s számunkra kitar- tást és türelmet, nem hogy elleneinket kezünkben kard- dal leküzdjük, hanem, mert Krisztus a kereszttel küz- dött, hogy mi is ezt a fegyvert használjuk, s értük imá- dkozunk a nélkül, hogy valaha elveikhez csatlakoznánk azon gyávákat elkárhoztassuk, a kik untalan ismétlik: „Che vuol fare? ... Come si hada fare?” (Mit akar tenni? Mit kell tenni?) örült kérdés, méltó a férgkekhez, nem az emberekhez.

A spanyol harcztérről azon hír érke- zik, hogy a kormánycsapatok fővezére, mint elődei, szintén egy nagyszerű haditervet főzött ki, mely abból áll, hogy egy Arcosnál kezdődő, és Estella, Puente la Reyna, és Pamplunán át Avig-ig menő katonai vonalat állítson, mely az ugynevezett Solana tartomány és az Ebro fölött ural- kodnék. E tervvel összefüggésben lenne egy sereg felállí- tása, mely Alava tartományban volna hivatva működni. Concha számos csapatot és sok eleséget gyűjt, minthogy ama vidék teljesen ki van merülve. — A karlisták ismét rabolnak és fosztogatnak. Így Angerában és Asturia határain lovakat és pénzt sarcoltak. Az előcsatározások már megkezdődtek és Partades karlista főnök Miranda mellett vereséget szenvedett.

A dán miniszterválság véget ért. Es- trup bizott meg az új cabinet alakításával, de nem bírt a feladat nehézségeivel megküzdni. Erre a király nyilváno- san kijelenté, hogy bizalommal viseltetik az eddigi Hol- stein-kormány iránt, mely meg is marad hivatalában. Csak a hadügyminiszter lemondása fogadtatott el.

TÁVIRATOK.

Fulda, jun. 24. A német püspökök értekezlete ma vette kezdetét. Tíz püspök érkezett meg, köztök a pader- borni, mainzi és freiburgi. A kölni, poseni és trieri püspöki székeket küldötték képviselik.

Bécs, jun. 24. Mint az „Abendblätter” Prágából ér- tesül, a könniggrázi konsistorium körlevelekben felszöli- totta a vikariusokat, hogy az ujonnan kinevezett javad- lasokat ne mutassák be előbb beigtatás végett, míg erre a konsistorium által fel nem hivatnak, mert az új egyh. tvé- nyek értelmében előbb be kelljárni a hatósági jóváhagyást.

Berlin, jun. 24. Hírlik, hogy a haditörvényszék Werner tengerészkapitányt fogságra ítélte.

Berlin, jun. 24. A „Prov. Corr.” elkerülhetlennek jelenti ki a harcz tovább folytatását, ha a mainzi katholi- kus gyűlés előjelzőjéül akar szolgálni a fuldai püspöki ér- tekezletnek.

UJDONSÁGOK.

A svábhegyi fogaskerekű vaspálya ma délu- tán négy órakor nyitott meg a kedvező idő által támo- gatott ünnepélyességgel. Ebben részt vevendők mintegy két- százan jelentek meg a meghívott vendégek közül, köztük több miniszter, országgyűlési képviselő, hatósági szemé- lyek vasutiságzatok, hírlapírók stb. kiknek érdekes vegyü- léke két fellobogózt vonaton tette meg a kies utat az alsó indóháztól a felsőig. Lent Mátyus Arisztid, a vállal- kozók jogi tanácsosa fogadta az érkezőket kifogástalan fe- ketében és gondos vendégszeretettel, fönt pedig tizenkét fehérbe öltöztetett kis lány, kik virágot szórtak előttünk a míg kosáruk csak birták. Pár perczig élveztük csak a pá- lyavégéről nyíló gyönyörű kilátást. A társaság program- jára főpontul a közlakoma volt tüze a kiváló helyen fekvő s egyszerűségében izléses „nagy vendéglő”-ben. Oda tartott a társaság és rövid ismerkedés után — a mennyi- ben szükséges volt — csakhamar letelepedett az asztalok köré, melyeket jó konyha, jó bor, jó zene és jó kedv egyaránt élénkített. Vagy fél nyolczig húzódtok el a hivatalos felköszöntések sora, melyet Ráth főpolgármester nyitott meg (a királyra) folytatott pedig Mátyus (a ven- dégekre) és Hollán (a vállalat s annak igazgatójára: Chatry urra) mondott asztali beszédekkel. A következők közül csak Jókai felköszöntése birt figyelmet eszközölni, ki Svajcztot a vállalkozók, munkás, szabad hazáját élte. A többit elnyelte az ... éljenek zaja és a külső üde lég, melyet örömebből élveztünk az elragadó ma- gaslaton. — Kilencz órakor a társaság ismét hazafelé tartott ugyancsak a pálya kicsijain, melyek most immár a nagy közönség rendelkezésére állanak. — A pályán naponként 36—38 vonat fog közlekedni két mozdonyal s összesen mintegy 4000 személyt szállíthat. A menet- re fel ugy mint lefelé 14—15 percz szükséges. A vitelbér hallomás szerint sokkal olcsóbb lesz, mint eredetileg ter- veze volt s jegyek a közúti raszpályára szólva is válthatók. E vállalat előnyös nemcsak a közönségre, de az egyesült fővárosra is, a mennyiben az engedélyokmányban a társu- lat azon kötelezettséget vállalta magára, hogy a Svábhegyre vivő összes utakat, melyek összesen öt mértőldnyi hossza- ságot adnak, célszerűen helyre fogja állítani.

Petőfi illusztrált kiadása teljesen elkészült s ne- hány nap múlva a különös gondallal tervezett díszkötés is készen levén, a váravárt mü közfoglalomba bocsátatik.

Rendőri hírek. Hermann Berthold gabnakereskedő

tegnap egy Grosz Lajos nevű tanonczával lakására küldött egy börtáskát, melyben többi közt egy 500 frttal terhelt

levél is volt. A fiu azzal jött vissza, hogy egy tolvaj tollkés- segélyével a börtárczát amint azt hóna alatt vitte, észre- vettél fölvágtá és a pénzest levelet kilopta. Ez csakugyan igaz volt, csakhogy a börtárczán tett vágás nyomai ép az ő (Grosz) tollkésén látszottak meg, úgy hogy a gyanu őt terheli. — A szénatérén ma reggel egy tolvaj elcsente egy soroksári kosárkötőné tárczáját, melyben 10 frt és temer- dek zálogcédula volt.

Gróf Bethlen Aurél, az ugynevezett nagy gróf Bethlen János legkisebb fia, Földvári Irma t, kövívídedi főkapitány tanesi Földvári József és gr. Haller Klára egyetlen leányát f. hó 21-én eljegyezte.

A kolosvári dalárünnepély műsorára következő- dalok vannak fölvéve: Erkel Ferencz „Kölcsöy hymusza.” Lachner Ferencz „Harcos imája” című kardala. Mosonyi Mihály „Szentelt hantok” című kardala. Liszt Ferencz „Több fényt” című karéneke. Huber Károly „Nemzeti zászló” című kardala. Egressy Béni „Szózat”-a. A verse- nyezni öhajító tagegyletek számára a következő magyar négyesek ajánlhatnak versenytárgyakul; úgy mint: Ábrá- nyi Kornél „Dalversenye.” „Honfi bordala.” Egressy Béni „Oh! ne mondj engem rózsádnak” című négyese. Enge- szer Mátyás „Szerettek” című négyese. — Erkel Sándor „Dalra magyar” című négyese. — Huber Károly „Csatadala.” „Édes lánykám”-ja. „Szabadság-dala” — Langer Viktor „Intés” című négyese. Liszt Ferencz „Lelke- sedés dala.” Lorencz János „Honfida.” Mosonyi Mihály „Szellemvilága.” „Ébresztője.” Thern Károly „Édes lány- kája.” „Dalünnep” című négyese. Wuschign Konrad „Édes hazám”-ja. Zimay László „Dalra magyar”-ja. „Honfi dala.” „Suhog a szél”-je. „Pusztai élet” című férfikara. A versenyzni öhajító egyletek működő tagjai- nak száma tizenhatnál kevesebb, s harminczkettőnél több nem lehet.

Vasuti kaland. Két barátunk közelebb Pozsonyba utazott. Este indultak az osztrák pályaudvarból. A kocsi- ban kívül még egy harmadik ur utazott, kin ismételve észrevették, hogy rendkívül izgatott. Harmincz év körüli értelmes arcú férfi volt. Minden negyedórán egy-egy kérdéssel fordult utitársaihoz, mely habár magában véve nem volt rendkívüli az oknál fogva, s hogy a két utazó nem ismerte őt és mert összefüggés nélkül, szaggatott előadás- sal intézte hozzájuk, eléggé feltűnhetett nekik. Éjjel levén, barátaink lefeküdtek. Az idegen nem gondolt az alvásra, ilve maradt és kinyitotta az ablakot. Egyik barátunk meg- sokalva a hűvös levegőt, kérte, tenné be az ablakot, mit az udvarias bocsánatkéréssel teljesített is. Vagy tíz percz múlva azonban ismételte előbbi miveletét. Új kérdés, új bocsánat következett, mi azonban nem akadályozta, hogy az ablak pár percz múlva újra megnyíljen. Barátunk már most föltek és maga tette be azt, mire az idegen felugorva pisztolyt vett ki zsebéből és az ajtóhoz ment. Barátunk mintha a fenyegető helyzet nem is őt illelné, hidegvérien ismét lefeküdt. Az idegen neki szegezve fegyverét először az egyik majd a másik lábát kitette az ablakon s aztán ... leugrott. — Történt-e baja, nem tud- ják, valamint azt sem, hogy ki volt. Barátaink a legköze- lebbi állomáson bejelentették az esetet a hatóságnál, Pestre visszatérve pedig azt hallották, hogy a szerencsét- len egy németalföldi gyáros, ki Pesten jártában a mult hé- ten napszurást kapott s azóta ismételve tébolyrohamok szállják meg.

A gellérthegyi szőlő- és telekbirtokosok s az ota- ni nyaralók tulajdonosai a gellérthegyi vidék érdekeinek előmozdítása végett maguk között egy „szőlőhegy-község” alapítását határozták el. Az új „község” főteendője lesz a gellérthegyi vízvezeték behozatásának sürgetése. A községi alapszabály-tervezet már készen van s legközelebb fog a fővárosi tanács elé terjesztetni.

Rövid hírek. Braun Miksa szövetségtözei szatocs boltjából tegnapelőtt éjjel ismeretlen betörők 30 frtot loptak el. — Hátatlan vendége volt a napokban a királyutezai 15. sz. a. lakó Brüll Juliának. Ez a 15 éves Glass Adolf kereskedőtanoncz, ki Prosznitzról látogatába jött hozzá, ott volt nála 8 napig, aztán eltűnt és magával perze engedély nélkül, utiköltségtül 100 forintot vitt. — Sajtóter. Mihályi Endrénék Borostyáni Nándor ellen indított sajtó perében az esküdtészeki nyilvános tárgyalás június 25-dikén reggeli 9 órakor lesz a pest kerületi királyi esküdtészek hivatalos helyiségében. — Az egri rabiskolásban a vizsga f. évi június hó 28-dikán tartat- tik meg, melyen mindazok, kik a börtönügy ezen ága iránt érdeklődnek, megjelenthetnek. — Temesmegye több köz- ségében e hó 23-án reggel jéges volt, mely a gabnát el- pusztította. — Barsmegye Garam-Sz.-György községének megengedtetett közelebb, hogy ott évenként aprilisban és októberben kedden országos vásárok tartassanak. — A nemzeti színház drámaíró bizottsága Toldy Istvántól „Kornélia” című négyfelvonásos vigjátékok fogad- tott el előadásra. — Halálozások. Vásárosnaményi E ö t v ö s Mihály, Szathmármegye volt első alispánja s országgy. követé 78 éves korában N.-Bányán meghalt f. hó 21-én. — Stirling János helybeli 28 éves tüzőltó vasmegyei Sz.-Mártonban e hó 22-én buzgalma áldozata lett. — Herman Antalnak, a „Nemere” volt szerkesztő- jének brutális szász bántalmazóit a brassói jbiróság 8—30 napi fogságra s 30—100 frt bírságra ítélte, Herman azon- ban ezzel meg nem elégedve, felebbezett. — A nemzeti zenede növendékeinek idei osztályvizsgálatai holnap, f. hó 25-én kezdődnek s jul. 6-án fejeztetnek be. — A budai csatornázás Mátyás király óta összesen nem került annyi pénzbe, a mennyibe kerülne a közmunkatanács leg- újabb terve szerint. Egy nagy csatorna építtetnék ugyanis (Ó-Buda tulsó szélétől kezdve a Dunapart mentén végig a rudasfürdőig. — Gyors eljárás. Tegnap említettük Horkay bácsi esetét s most arról értesülünk, hogy az illető evang. árvaház elnöke Kochmeister és Székács szigorú vizsgálatot tartván, mind Horkayt, mind Kasznert hibás- nak találták s mindkettőt elmozdították. — Karagyor- gyevics hg. írja a „N.-Várad”, ki néhány napig városunk-

ban időz, pénteken délután meglátogatta a rétheykerti malmot. A herczeg ki igen érdeklődik a gépek iránt, nagy érdeklőséggel hallgatta a gépek magyarázatát. Mint hall- juk hosszabb ideig időzött ott. — Tanító dynastia. Bechlingenben a wetzleri kerületben 1723 óta maig egy odaváló születésű Kunczig nevű család ivadéki töltötték be a tanítói állomást. A mai tanítónak összes fizetése — 250 tallér, hozzászámítva már 48 évi tanítóságának pót- díjait is.

Törvényszéki csarnok.

(Az újpesti zendülesi bünper) tárgyalásának mai (harmadik) napján a vá d l o t t a k n a k k i h a l l a g a t á s a és a tanukkal való szembesítése kezdetet meg: Alföldi János, 33 éves napszamos és jelenleg fogva levő csak annyit ismer be, hogy a zendülés napján d. u. 5 órakor teljesen részeg állapotban az utcára lépvén, a za- jongó néptömeget a község ház udvarába követte, hol már két hulla feküdt. Egy előtte ismeretlen ember egy deszkát adott kezébe, azt mondván: „Üsd a pandurkáplárt, kü- lönbben téged is megöllek.” Erre Alföldy Mészáros káplár- nak vállára „Szereszer ütött.” A mögötte állók közt csak G a l a m b o s vádoltat vette észre. Kiss Mihály vádolt nem látta, hogy valaki a deszkát Alföldy kezébe adta. Mészáros neje azt vallja, hogy Alföldi nem vállán, hanem fején ütötte meg férjét. Alföldi védője, G a s z n e r Béla védeneczenek részességére vonatkozólag tanukat nevez, kiknek kihallgatását a törvényszék elrendeli.

Alt Gusztáv molnárlegény ellen, ki azt állítja, hogy Mészáros pandurkáplárt az ütések ellen védte, és hogy a gyujtogatás alatt már a Spongyához című korcs- mában volt, két vádolt, B e b e k Katalin és Amália nővérek tanuskodnak, hogy látták, midőn Alt Mészáros nyakánál fogva vonszolta és saját revolverével is lötte. K r á l o v i c s, Kardos asztalosnak segítéje látta Altot, midőn a jegyző nejét keresve Kardos házába jött több csinkostársal, és csak K r á l o v i c s kérésére távozott. B a y e r Lajos hevesmegyei magánzó az nap Újpesten volt s látta, hogy valaki, ki Althoz nagyon hasonlított, ezen szá- vakkal vezette a község ház udvarába: „Mevan már a lump.” B a y e r, ki haza akar utazni, megeskettetik.

A n t i n István 19 éves gyári munkás visszavonja abbéli vallomását is, hogy ő a községi ház három ablakát kitoré, S t i e b e r vádolt látta, midőn Antin a jegyző lakásába egy általa meggyújtott szalmazsákot vetett be.

B a k ó 14 éves mészároslegény ezüst gombokat lo- pott a jegyzőlakásból, és ezeket negyeduapra visszaadta a vizsgáló bírónak.

B a l t h a u s e r Antal 18 éves gépész azon állítá- sával szemben, hogy ő csak nézte a zendülést, B o b e k nővérek kijelentik, miszerint látták, midőn vádolt egy fa- doronggal a község ház ablakait rombolta. S t i e b e r vádolt azt is látta, midőn B a l t h a u s e r Mészáros káplárt ütötte.

B i r ó József, csősz, 40 éves, a koporsóvívőknek egyike, bevallja, miszerint részeg állapotban és Szapóczy vádoltak felingerlő elbeszélései következtében erősen hitte, miszerint Wels bíró ölette meg Imrét. Ezért ő többször azt kiáltá: „Éljen Wels Károly bíró zsinegen!” Dr. U l l m a n n Sándor védője által kérdezettvén, azt feleli, hogy a temetéshez menvén, nem is gyanítá, hogy ebből még zendülés is fog támadni. Bíró tagadja, mintha a sirba tett koporsóra egy homokdarabot vetvén, azt mondta volna, hogy inkább ilyen követ a bíró fejéhez, a ki Imrét megölte. F r e u d vádolt kijelenti, hogy ő jelen volt, midőn Bíró az idézett fenyegetést ejté.

B l a z e k Venczel nyolcz éves vargaines, ki atyja által vezetetik a törvényszék elé, egy másik fiu unszoló- sára köveket dobott Stern szatócs boltjába. A kir. ügyész a házi fenytők alkalmazását hozta indítványba e fiu ellen. A törvényszék egyelőre haza bocsátá a fiut atyjával.

B l u m Adolf szatócsosged a község ház kapuját segíté feltörni. Maga sem tudja miért, mert a többiek is tették.

B o b e k Mária mosónő Beniczky jegyző nejeinek egyik selyem ruháját tulajdonította el magának a fosztoga- tás alkalmával, és ezen ruhát két leányának, a gyujtoga- tásnál szintén jelen volt B o b e k Amália, és Katalin tudtával elzalogosította, sőt akkor, midőn nála házmoto- zást tartottak a ruhát elköltölték. Ma azt mondá, hogy sajnálta, a szép ruhát megtépettetni, és azért vitte el maga leányai számára.

B o r o v á c z Nándor 37 éves munkás az újpesti hajógyárban, baltával működött a község ház lerombolásá- nál. Maga vallja be, miszerint a börtön varácsolatát le- ütötte. Ma azt állítja, hogy csak azért sietett a község ház- hoz, mert azt hallotta, hogy ott tűz ég.

Dr. B o s z k o v i c z Alajos újpesti gyakorló or- vos annyiban vádoltatik a zendülés és lázításal, hogy ő a bonczolás alkalmával a népet arczfintorításai által azon hitben erősíté meg, hogy Imre nem maga akasztotta fel magát, hogy ő továbbá jelen volt a zendüléskor, és igen közel állott a község házhoz, és hogy végre az adókonyvek megsemmisítését Újpestre nézve üdvös ese- ménynek jelezte. B o s k o v i c z mind a három vádat tagadja és alibijának valamint egyéb mentő körülmények legyőzése végett Dr. Friedmann védője által több tanut kíván beidézni. A törvényszék a tanukat holnaputánra idézi. A mai tárgyalás 2 órakor fejeztetett be. Folytatás holnap reggeli 9 órakor.

Közgazdasági értesítő.

Terményüzlet. B u d a p e s t jun. 24. B u z á b a n a hangulat a kedvező időjárással szemben ismét határozottan lanyhult; a vevők rendkívül tartózkodók s 20 krral csökkent árak mellett sem lehetett valamit eladni. — R o z s és árpa üzlettelen; kukoricza ismét 5 krral csök- kent; z a b változatlan. Hivatalos jegyzéssel a következő kőtések történtek: Buza, bálnási 10,900 méré 7.25—10

kr. 3000 m. 7.28 kr, 600 m. 7.45 kr, oláh 3800 m. 5.55 kr.

Magántudósítások szerint buza 15—20 kral csökkent mázsánként; malmok mintegy 25,000 mázsát vettek. Usance buzából szept.—okt. 15—20 ezer mázsa kelt el 6.24—20 kron. — Rozs és árpa pang. — Kukoricza mázsánként 10—15 krajczárral olcsóbb. Zab változatlan.

Áru- és értéktörzs Értékpapirokban az előtörszén gyenge forgalom felelt ki; m. hit. 155.50, municipalis 26.25. Délben szintén korlátozott maradt a forgalom. Magy. hit. 155.50, földh. 61.75—62 frt. — Befektetési papirokból m. vasuti köles. 96.50, papírjádék 69.55, földhit. záogl. 85.50, díjsorsj. 75—79.25. Iparpapírok pangának, moln. és sütők 210—208 záródtak. — Valuták és jelvénytörzs változatlanok.

Időjárás. Derült idő; hőmérsék regg. 7 órakor + 15.5 C. — Eső volt Besztercebányán, Soprony, Fiume, Orsova, Szeged, Debreczen és Ungvár környékén. Szébenben zivatar jégesővel.

A budapesti ipar- és keresk. kamara tegnap tartott ülésén a napirend első tárgyát a kamara véleményes jelentése képezte a váltótjavaslat felett. A javaslat hiánytalan a kamara felelmi, hogy a német váltótörvény rendszerétől eltér, miért is némely módosításokat hoz javaslatba. Posner K. L. kérde, mi a kamara nézete a jövő évi párisi nemzetközi mü- és iparkiallításra illetőleg. — Kochmeister elnök megjegyzi, hogy a kamara e tárgyban még tudósítást nem vett, de különben is e kiállítás tisztán magántermészetű. — Az orosz vá-m-és kereskedési megkötését a kamara pártolja. A spanyolági (Chili) kiállításban leendő képviselést a kamara czélszerűnek nem tartja, de elláallja a közzvetítést. A vámházi hites hordárok díjainak megszabását illetőleg egy bizottság küldetett ki. Végül elnök az osztr. államvasut egy emlékiratát terjesz-

te be, mely az összes vasuti társulatok nevében a határ-állomásokon tapasztalt visszaélések megszüntetése végett a közl. miniszteriumhoz intéztetett. Ily visszaélésekül jelöltek meg: 1) a pályák feltétlen kötelezettsége, hogy az árbevallás specialis és tökéletesen szabályszerű legyen, 2) a vámhivatali elintézés korlátoztsága idő tekintetében, minthogy látélet csak napvilágnál vétetik fel, 3) azon kötelezettség, hogy minden áru a vámraktárba, vagy közvetlen közelébe helyeztessék, 4) azon kötelezettség, hogy a ki- és átviteli áruk azon vámhivatalhoz tétessenek, mely a vámiratban foglaltatik. Az osztr. államvasut a német vámszabályzat mielőbbi elfogadását kéri, mit a kamara magáévá tesz.

Az „Athenaeum” irodalmi és nyomdai részvénytársulat ma délelőtt tartotta idei közgyűlését Cséry Lajos elnöklété alatt. A felolvasott jelentés szerint az intézettel szomszédos házat a társulat f. évi máj. 1-től fogva mint bérlő átvette; továbbá az alapszabályok 78. §-nak megváltoztatását a kormány jóváhagyta. A nyomda jövedelme az idén 91,473 frt 51 kr., azaz 9659 frt 73 krajczárral több mint a múlt évben; a betűöntőde 1612 frtot jövedelmezett, míg az intézet hírlapjai után az idei jövedelem 7215 frttal csökkent a múlt 1872. évvel szemben. A könyvkiadói üzlet eredménye 7973 frt 21 kr., tehát a tavalyinál 2488 frt 87 krajczárral több. Mindezeket összefoglalva minden levonások után a tiszta nyereség 99,338 frt 94 kr., s e szerint a jelenleg forgalomban levő 2825 db részvény f. évi jun. 1-én esedékes szelvényei egyenkint 35 frttal váltatnak be, s a fennmaradó 463 frt 94 kr. a jövő évi számlába vitetik át. — A társulati hivatalnokoknak 2600 forint rendkívüli jutalom szavaztatott meg.

A pest-zimonyi vasut tárgyában, melynek a Duna jobbpartján tervezett építésére belgiumi vállalkozók garancia nélkül ajánlatot tettek, alkudozások folynak a közlekedési miniszteriumban.

A magyar államadósság nagysága a Pr. össze-

állítása szerint a következő: Az 1867. évi 5%-os vasuti kölcsön 85 $\frac{1}{2}$ millió, mely kölcsön 50 év alatt törlesztendő; az 1870. évi sorsjegykölcsön 30 millió, törlesztendő 50 év alatt; az 1871. évi gömöri kölcsönkötvények 5%-ra 6.624.300 frt, törlesztendő 40 $\frac{1}{2}$ év alatt; az 1871. évi 5%-os 30 millió kölcsön, törlesztendő 32 év alatt; az 1872. évi 5%-os 53 millió kölcsön, törlesztendő 1872-től számítandó 30 év alatt; az 1873. évi 5%-os 76 $\frac{1}{2}$ millió kölcsön, törlesztendő öt év alatt. Az utolsó három kölcsön tekintettel az angol piacra font sterlingben kötöttet. A magyarállamadósság ez összeállítás szerint 282 $\frac{1}{4}$ millióra rug, bele nem számítva a 153 millió kölcsön második felét.

A vámtarifá reformja tárgyában Bécsben tartandó értekezletre, mint a „P. Lloyd”-nak távirják, az osztrák kormány meghívta a magyar miniszteriumot, ez azonban kijelentette, miszerint ez ügyet közösen tárgyalni nem kívánja, mivel a magyar országgyűléstől azon utasítást vette, terjesszen be tjavaslatot az osztr.-magy. keresk. és vámszövetség tárgyában.

Nemzeti színház. Csütörtökön, jun. 25-én, Hauk Minnie k. a. 7-ik vendéjátékául: „Romeo és Julia”. Nagy opera 5 felv. A negyedik felvonásban: „Nagy divertissement”. — Pénteken, jun. 26-án, bérletfolyamban: „A pajtáskodás”. Vigj. 5 felv.

Istvántéri színház. Csütörtökön, jun. 25-én, Onody Ilona, Tóth Edéné és Follinus Aurel felléptével adatik: „Szép Galathea”. Operette 1 felv. és „Reggeli előtt”. Vigj. 1 felv.

Budai szinkör. Csütörtök, jun. 25-én „Harpagon, a fősvény”. Moliere vigjátéka. Bokodyval czimszerepben.

Simonyi Ernő, Moesary Lajos, főmunkatársak: **CSÁVOLSZKY LAJOS,** felelős szerkesztő.

H I R D E T É S E K.

Lőrincz István

lábbeli gyárnok Budapesten országot 19.sz. a. ajánlja férfi-, női- és gyermek lábbeli gyártmányait, melyekkel az 1872. é. kecskeméti orsz. kiállításon bronz-, az alig múlt bécsi világkiállításon pedig érdeméremet nyert.

Megrendelések helyben és vidékre, nagyban és kicsinyben legnagyobb pontossággal eszközöltetnek. Vidékieknek rendes mérték nélkül is, csupán centiméter, sőt visellábelli után a legkényelmesebb lábbeliek utánvételül küldetnek.

Netalan készletben éppen nem található mértékű lábbelit (kivéve hosszú szárú csizmát) gyára kitűnő berendezése mellett, gépek segítségével, 2 óra alatt, szinte jótállással elkészít. 102 (7-12)

Helyiségváltozás.

Van szerencsém t. rendes vásárlóimat és a t. cz. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy üzletemet a nagykereszt-utca 2. sz. és dohány-utca szögletéről a kerepesi utra a „Mátyás király” kávéházzal szemben áttettem. Egyszersmind ajánlom dusan felszerelt raktáromat mindennemű kocsikészletekből, valamint városi és utazó hintókból. Minden megrendelés a legújabb divat szerint, a legdiszesebben és legszilárdabban készítve valamint kiállítások gyorsan és a legolcsóbban eszközöltetnek.

Mély tisztelettel

Miskey József,
kocsigyártó-mester.

103 (6-12)

Uj vendéglő.

A „Komlókert”

vendéglőt átvettem és belső mint udvar-helyiségeit díszesen felszereltem.

Magyar szellemű vendéglőt és kedélyes szórakozási helyet ohajtok benne fentartani nyelvre, konyhára, borokra, zenére és dalestélyekre nézve, úgy hogy mindenki otthonosan és kedélyesen érezhesse magát; s az idegen is lát-hassa életünket.

Pinczérim nyelve magyar.

Konyhám izletes és erősen tápláló.

Boraim mint már rég idő óta: Balatonmellékéről, — saját termés is, — Neszmélyről, Somlyóvár, Érmelléki bakatorból, Tokajhegyaljai Aszucza és Aszuborokból; Egeri, Viszontai és Ménesi vörös borokból, legjelesebb természetűnk pinczéiből kerülnek.

Zene: naponként magyar zene.

Dalestélyeket jól szervezett magyar daltársulat tart. Méltányos árak mellett pontos szolgálatot ajánlok.

Tisztelettel

Parragh Gábor.

Egy fiatal ember

hazományi képviselőségére ajánl, kiközlik helyföldi gyártmányok számára Budapesten. A legjobb bizonyítványok ajánlják. — Bővebben értesülhetni E. B. jegy alatt az „Egyetértés” kiadó-hivatalában

(93 14-15)

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

Titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, u. m.:

MAGÖMLÉSEKET,

az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolysást, különösen a

TEHETETLENSÉGET

(elgyengült férfierőt),

2) **hugycsöfolyásokat** (még oly idülteteket is), a nemzörések bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban,

3) **hugycsöszüküléseket**

4) friss és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehér-folyást, és az onnan eredő

magtalanságot

5) **bőrkiütéseket,**

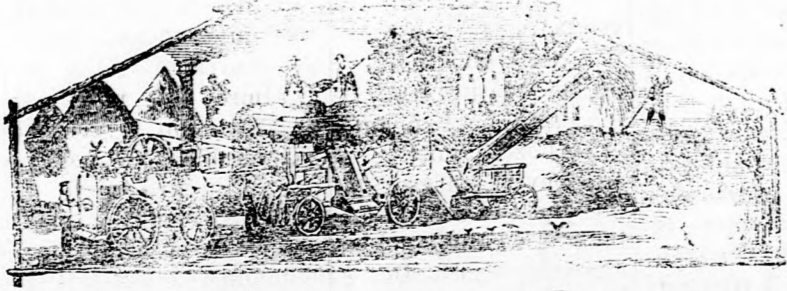
6) a hughólyag betegségeit, és mindennemű vizeleti nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8 ig.

Lakik Pesten, Lipótváros, nádor-utca 13. szám alatt, 1-ső emelet, 14. ajtószám.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

Az 1873-iki bécsi világkiállításon haladási és érdem-éremmel kitüntetve,

GARETT R. ÉS FIAI

74 (6-6) Leiston angolhoni mezőgazdasági gépgyáranak főügynöke

KOTZÓ PÁL,

Budapesten: váci-ut 29-ik szám alatt. Bécsben: Untere Weissgerberstrasse 26. sz. a. ajánlja ezen gépgyár világhírű gőzmozdonyait, gőzcseplőgépeit, sorvetőgépeit, malmait stb. stb., különösen pedig szabadalmazott szalmaütésre alkalmazott gőzmozdonyait.

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft. Felévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft.

A lap szétküldésére vonatkozó reklamati előfizetési pénzek és hirdetmények kiadó-hivatalba intézendők.

Előfizetési f

„E G Y E T E

jul.—sept. negyed és jul.—d

Julius-tól december végeig
Julius-tól september végeig
Julius végeig egy óra

Az előfizetési pénzek az „Eg (muzeum utca 8. sz.) intézendők

Előfizethetni: vidéken m és könyvnyaral. Budapesten mint Kocsi Sándor kö Országut 39 sz. Luby ház.

Az előfizetési pénzek beki postai utalvány lapok

Hogy a lap pontos szét történnék, kérjük a tisztelt k megrendeléseiket, illetőleg előfi e l ő b b megtenni.

Budapest, ju

A képviselőház mai ülédolgot pendített meg, mely megérdemli a figyelmet.

Az összeférhetlenségről vén tárgyalás alatt, a ház épvevédségnek tettleges szolgálatba intézkedni, ha vajjon lehetnek

Helfy barátunk felesleges minden intézkedést. Törvényt nek és honvédségnek tettleges mily állást foglaljanak el a tőjesen hasztalan fáradság.

Mért? Azért, mert már i Bécsben, kiadták egy rendel következőleg:

„A tettleges szolgálatba jogaikat a képviselőtestülete csak felhatalmazottak által gya ezek soha sem választhatók, é urakházának vagy a förendi t szágón) esetleg a delegational

Az 1867-iki törvények a jogot: elintézésére annak, vezérletére, vezényletére és zik, de ahöz joga nincs, ne hozás kikérülésével oly intézk következményeikben magána alapföltételeit képezik.

Ha az országgyűlés fönt a szolgálati idő meghatározás mezést illető intézkedésekre, kezéből kiadni a jogot a válas nézve sem.

Hogy a hadsereg vagy rolják-e és ha igen — mi k jogaikat, azt csak törvény int mely szent István koronája lyával egyetértőleg csak a n hozhat. Senki más

Az volna csak szép, ho lapítását és szabályozását a t tőleg Bécsben kelt egyoldalú bárkire nézve is.

Hogy kinek van h e l zásban és kinek van j o g l asztásra, legyen az katona megállapítani nem Bécshez gyönyörűsége közösigyes al

Szükségesnek tartjuk discussió tárgyává tétessenek. a törvényhozás jogkörének tudjuk, ki kezkesedik róla. podás.

Az 1867-iki kiegyezke